

Ф. № 224

Он. № 1

Же. № $\frac{283}{3}$

Вакарів Д. В.
- український поет.

[1938 - 1970]. 224

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ-МУЗЕЙ
ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА УРСР

БАКАРОВ ЛЕВТО ОМУФРІЙОВИЧ [Літ. творчість]

Літ. творчість

воєн

1945

/1920 - 1944/

(назва фонду)

ФОНД № 224

ОПИС № I

(назва опису)

1940
/1938 - 1944/

(крайні дати документальних матеріалів)

СПИСОК
скорочених слів

арк. - аркуш

газ. - газета

К. - Київ

кільк.арк. - кількість аркушів

кн. - книга

лл. - листи

м. - місто

надрук. - надруковано

од.зб. - один ця зберігання

обл.изд-во - областное издательство

р. - рік

рос.м. - російська мова

слов. м. - словацька мова.

Революційний поет Закарпаття Дмитро Онуфрійович Вакаров /літературний псевдонім Діма/ народився 3 листопада 1920р. в селі Іза Хустського району в родині селянина-бідняка.

Писати вірші почав, навчаючись в гімназії. Після закінчення Хустської гімназії в 1941р. вступив до Будапештського університету на філологічний факультет.

В березні 1944р. Вакаров був заарештований органами угорської контррозвідки за зв'язок з підпільниками. В квітні того ж року військовий трибунал в м.Мраморос-Сігеті засудив його на довічне ув'язнення "за зраду батьківщині".

В листопаді 1944р. Дмитра Вакарова серед інших політичних в'язнів, яких угорська поліція передала німецькому гестапо, направили до концентраційного табору Дакхау, звідти в Нейсвейлер і Даутмерген.

В концтаборі Даутмерген в березні 1945р. обірвалося життя поета-патріота.

За життя Вакарова його вірші / писав Вакаров російською мовою/ друкувалися в періодичних виданнях, наприклад, в газеті "Карпаторусский голос", або ж поширювалися у рукописах.

Після звільнення Закарпаття від фашистської невали і возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною почалося жадібне збирання поетичної та епістолярної спадщини Вакарова.

Але значна і, мабуть, краща частина творчого доробку поета лишилася невідомою для нас. Це вірші 1943р., які при арешті Вакарова в 1944р. були конфісковані угорською поліцією.

В 1955р. в Ужгородському обласному видавництві вийшла з друку посмертна збірка вибраних поезій Д.Вакарова мовою оригіналу, а в 1957р. в перекладі на українську мову ці вірші з додатком деяких інших вийшло республіканське видавництво "Молодь".

Документальні матеріали Д.Вакарова були передані в ЦДАММ УРСР в 1968р. секретарем Закарпатського відділення Спілки письменників України І.М.Чендеєм.

Фонд Д.О.Вакарова невеликий за обсягом - 2 кг розсипу . Документальні матеріали фонду охоплюють період з 1938р. по 1944р.

Творчі матеріали Д.Вакарова представлені машинописами його віршів, з яких деякі не увійшли до згаданих вище двох збірок його поезій.

Найбільш цінними матеріалами в фонді є автографи листів поета до друзів за 1941-1944р. Великий інтерес становлять також листи до Д.Вакарова.

Матеріали про фондоутворювача представлені машинописними копіями статей про життя та творчість Д.Вакарова, рецензіями на першу посмертну збірку його поезій, документами про увічнення його пам'яті.

Копію статті В.Пагирі "Присягаю вам, Карпати", надрукованої в газ. "Літературна Україна" в дні 50-річного ювілею Д.Вакарова, додано в цілях більшої повноти фонду.

Матеріали про увічнення пам'яті фондоутворювача є акт про передачу документальних матеріалів Д.Вакарова в тимчасове користування Закарпатському державному краєзнавчому музею та записка заст.директора музею Хоменка І.Д. до Літуря П.В. з проханням дати вірші Д.Вакарова для передруку.

В листопаді 1970р. було проведено повне науково-технічне упорядкування особистого фонду Д.О.Вакарова.

Робота по впорядкуванню провадилася згідно з "Методическими указаниями по работе с фондами личного происхождения", М, 1967р.

Внаслідок науково-технічної обробки фонду було сформовано 17 од.зб.

Всі одиниці зберігання описані на картках, складено опис.

Особливістю побудови даного опису є те, що, в зв'язку з невеликою кількістю одиниць зберігання, розділи не створювалися, але одиниці систематизувалися згідно зі схемою систематизації особистих фондів.

На чільне місце в описі поставлено машинопис віраїв фондоутворювача. При їх описанні спочатку подаються назви найвизначніших творів, далі крайні дати і кількість документів та аркушів. Всередині одиниці зберігання залишено той порядок аркушів, який був при підготовці збірки віраїв до друку.

Мова документів вказується в тих випадках, коли вони написані не українською мовою.

Листи фондоутворювача, здебільшого без особистих звернень, об'єднані в одну одиницю зберігання. Всередині одиниці зберігання листи систематизовані за хронологією.

Листи до фондоутворювача від невстановлених осіб визнано доцільним розподілити за авторською ознакою на окремі одиниці зберігання.

Статті про життя і творчість фондоутворювача, рецензії на його твори систематизовані в хронологічному порядку.

Паралельно з роботами по впорядкуванню документальних матеріалів проводилася їх каталогізація, внаслідок чого було складено для іменного каталога 165 карток, для систематичного 4 картки.

Прізвища, дати та інші дані, встановлені упорядником фонду, подаються в каталозі та в описі в квадратних дужках.

Використання документальних матеріалів фонду Д.О.Ванкорова полягло на час впорядкування в експонування їх на виставці ЦДАМЛМ УРСР, яка відбулася в жовтні 1970р.

	ЗАГОЛОВОК ОДИНИЦІ ЗБЕРІГАННЯ	Дати початку і закінчення (крайні дати)	Кіль- кість аркушів	Зазначки
1.	Д.Вакаров. "Бунтари", "Сентябрь 1939 года", "Отчизне" та ін. вірші. Рос. м. Машиннопис. Більшість віршів надрук. в кн.: Дмитрий Вакаров. Избранные стихи. Ужгород, 1955. Дмитро Вакаров. Вибрані поезії. Переклад з рос. Д. Павличка. К., "Молодь", 1957. Док. 131.	1938-1943 рр.	131	
2.	Листи Д.Вакарова до невстановлених осіб із зверненнями: "Милый друг", "Милые подруги, милые друзья", "Дорогой Миша", "Дорогі родичі", "Дорогой брат" та ін. Док. 24.	19 вересня 1941р. - 7 березня 1944р.	24	
3.	Лист до Д.Вакарова невстановленої особи за підписом ВФР. Рос. м. Док. 1.	4 грудня 1940р.	1	
4.	Лист до Д.Вакарова невстановленої особи за підписом "Твой друг Након- дай". Рос. м.	10 квітня [1943р.]	1	
5.	Лист до Д.Вакарова невстановленої особи за підписом "Михаил". Рос. м. Док. 1.	23 квітня 1943р.	1	
6.	Листи до Д.Вакарова невстановленої особи за підписами "Моисей", "Верами ..." Рос. м. Док. 2.	29 травня - 10 жовтня 1943р.	3	
7.	Лист до Д.Вакарова невстановленої особи за підписом "Ваша прятель- ка Маруся". Док. 2.	23 липня - 14 серпня 1943р.	4	

Порядковий номер	ЗАГОЛОВОК ОДИНИЦІ ЗБЕРІГАННЯ	Дати початку і закінчення (крайні дати)	Кількість аркушів	Зам.
8.	Лист до Д.Вакарова невстановленої особи з підписом "Тиска". Слов.м. Док. I.	21 серпня 1943р.	2	
9.	Лист до Д.Вакарова П.Лазаря. Рос.м. Док. I.	б/д	I	
10.	С.Нанько. "Поет-борець. /К годовщи- не со дня гибели молодого поэта Д.Вакарова/. Стаття. Рос.м. Машинна копія. Надрук. в газ. "Закарпатская Украин- на". Док. I.	5 березня 1946р.	3	
11.	М.Попович. "Поет Дмитро Вакаров". Стаття. Вірші з газ. "Закар- патська правда". Док. I.	27 жовтня 1946р.	I	
12.	М.Попович. "Жизнь и творчество Дмитрия Вакарова". Передмова до збірки віршів. Рос.м. Машинне з правками та передрук начасто. Надрук. в кн.: Дмитрий Вакаров. Избранные стихи. Ужгород, 1955. Док. 2.	[1954р.]	18	
13.	Зауваження до видання збірки вір- шів Д.Вакарова. Машиннопис. Док. 3.	[1954р.]	4	

Інвентарно-номер	ЗАГОЛОВОК ОДИНИЦІ ЗБЕРІГАННЯ	Дати початку і закінчення (крайні дати)	Кіль- кість аркушів	Зазначки
14.	О.Довганич. "О збитом літераторе-патриоте". Стаття. Рос.м. Машинописна копія. Док. I.	1954р.	6	
15.	В.Назаря. "Присягаю вам, Карпати". До 50-річчя від дня народження Дмитра Вакарова. Стаття. Машинописна копія. Надрук. в газ. "Літературна Україна". Док. I.	3 листопада 1970р.	6	
16.	Акт про передачу документальних матеріалів Д.Вакарова в тимчасове користування Закарпатському краєзнавчому музею для фотокопіювання, підписаний заст.директора музею Хоменком І.І. Док. I.	25 березня 1963р.	I	
17.	Записка І.І.Хоменка до П.В. [Лінтура] з проханням дати для передруку вірші Д.Вакарова. Док. I.	б/д	I	
В даній опис внесено 17/сімнадцять/ од.зб.				
НАУКОВИЙ ПРАЦІВНИК		Т.РУСАКОВА		